

UNIJA SLOBODNIH SINDIKATA CRNE GORE UNION OF FREE TRADE UNIONS OF MONTENEGRO

ul. Avda Međedovića 108, Stari Aerodrom, 81000 Podgorica
tel/fax: +38220232315; usscg@usscg.me; www.usscg.me

Broj: 180
Podgorica, 11.04.2020.g.

VLADA CRNE GORE
Potpredsjednik, gđin Milutin Simović

Gospodine Simoviću,

Shodno preuzetoj obavezi sa jučerašnjeg sastanka, ovim Vam prezentujemo stav Unije slobodnih sindikata Crne Gore (USSCG) o predloženim mjerama Radne grupe koja je radila na pripremi seta mjera podrške preduzećima, zaposlenima i građanima u periodu epidemije zarazne bolesti Covid-19.

Generalni stav USSCG o predloženom setu mjera jeste da je on sveobuhvatan i da odražava jasan cilj koji se želi postići, a to je očuvanje radnih mjesta kroz održavanje likvidnosti privrednih subjekata čije poslovanje je prekinuto ili trpi negativne efekte usljed mjera uzrokovanih epidemijom korona virusa. U tom pravcu, USSCG daje snažnu podršku predloženim mjerama, s tim što predlaže sledeće korekcije i dopune:

- prvu mjeru koja se odnosi na subvenciju za isplatu zarada zaposlenima u privrednim subjektima (preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća – MSSP) u tzv. zatvorenim djelatnostima, koju smatramo i ključnom mjerom, treba korigovati na način da se svim zaposlenima, koji rade u privrednim subjektima koji su u prethodnoj kalendarskoj godini ostvarili dobit do 30 000 eura (ili su poslovali sa gubitkom), subvencionira zarada u visini 70% prosječne zarade u Crnoj Gori (cca 360€) i 100% poreza i doprinosa na taj iznos, a da se zaposlenima, koji rade u privrednim subjektima koji su prethodne godine ostvarili dobit veću od 30 000 eura, subvencionira zarada u visini 100% bruto minimalne zarade u Crnoj Gori. Predlažući ovu korekciju u potpunosti smo svjesni činjenice da ona značajno povećava finansijski izdatak za predloženi set mjera i da, na drugoj strani, treba voditi računa o održivosti Budžeta, ali ga smatramo nužnim i opravdanim iz više razloga. Prethodno, prvenstveno iz razloga što obuhvata najranjivije privredne subjekte (preduzetnike, mikro i mala preduzeća) koji nemaju akumulirani kapital, pa time ni mogućnost da obezbijede isplatu zarada zaposlenima u uslovima kada im je izrečenom mjerom zabranjen rad. Osim toga, suštinski cilj ove mjere je da se, u periodu zabrane djelatnosti, tim zaposlenima obezbijede sredstva za zadovoljenje osnovnih životnih potreba: ishrana, plaćanje računa za komunalije, plaćanja zakupa stana, otplata kredita, školarina, zdravstvena njega..., jer ništa od navedenog nije luksuz. Sve ovo zaposleni ne mogu obezbijediti sa iznosom od cca 160€,

koliko je predloženo od strane Radne grupe. Takođe, treba imati u vidu da ti zaposleni i njihove porodice, pogotovu u ovom vremenu zabrane kretanja, nemaju drugih izvora prihoda, kao i da su mnoge porodice pogođene jer su, često, izdržavaoci porodice zapošljeni u tzv. zatvorenim ili ugroženim djelatnostima, ili su ostali bez ikakvog primanja jer su bili u faktičkom radnom odnosu (rad na crno);

- mjeru koja se odnosi na subvenciju za isplatu zarada zaposlenima koji su upućeni u samoizolaciju ili karantin i zaposlenima koji su koristili plaćeno odsustvo kao roditelji djeteta koje nije starije od 11 godina, takođe treba korigovati na način da Fond za zdravstveno osiguranje (moguće i centri za socijalno staranje u slučaju plaćenog odsustva jednog od roditelja) refundiraju poslodavcima iznos naknade zarade koja se isplaćuje prema Zakonu o obaveznom zdravstvenom osiguranju za zaposlene koji se nalaze na privremenoj spriječenosti za rad uslovljenom karantinskom bolešću;
- obje prethodno navedene mjere moraju obuhvatiti subvencije zarada zaposlenih za mjesec mart, to jest od trenutka uvođenja privremenih mjera Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti (srazmjerno);
- uvesti novu mjeru koja bi podrazumijevala obavezu poslodavaca u ugroženim djelatnostima da zaposlenima, koji su angažovani po ugovorima o radu na određeno vrijeme, produže ugovore o radu za period 90 dana uz obavezu države da poslodavcima subvencioniše zarade u iznosu 100% bruto iznosa minimalne zarade;
- uvesti novu mjeru kojom bi država dala garanciju preduzetnicima, mikro i malim preduzećima, koji nemaju kolateral, za uzimanje kredita kod IRF-a, a koji su u prethodnom periodu uredno izmirivali poreske obaveze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje;
- mjeru kojom je o svim nezaposlenim licima na evidenciji Zavoda za zapošljavanje koja ne ostvaruju novčanu naknadu ili materijalno obezbjeđenje opredjeljena jednokratna novčana pomoć u iznosu od 50 eura, korigovati tako da se sa tom pomoći obuhvate korisnici invalidske, srazmjerne i porodične penzije, koji primaju penziju manju od 128,28 eura. Naime, prva mjere podrške penzionerima sa najnižim penzijama nije obuhvatila naprijed navedene korisnike penzija od kojih veliki broj lica prima penziju i ispod 100 eura, što mjeru čini nepravednom i nepotpunom, jer nije postignut krajnji cilj koji se tom mjerom želio postići, a to je jednokratna novčana pomoć najugroženijim penzionerima u vremenu izolacije. Mjerom jednokratne pomoći od 50 eura posebno bi morala biti obuhvaćena lica kojima, nakon 13.03.2020.g., nijesu produženi ugovori o radu na određeno vrijeme, a koji zbog nastale situacije nijesu u mogućnosti da se prijave na evidenciju nezaposlenih (naročito ukoliko Vlada ne obaveže poslodavce da se ovi ugovori, po automatizmu, smatraju produženim za period trajanja epidemije, a koja obaveza bi bila jedan od uslova za dobijanje subvencija u pokriću zarada);
- mjeru kojom su predviđene olakšice za izmirivanje računa za električnu energiju za socijalno ugrožena domaćinstva treba korigovati na način da se u periodu trajanja epidemije za 50% umanje cjelokupnog iznosa računa za električnu energiju i vodu, i proširiti je na domaćinstva čiji zaposleni rade u zatvorenim djelatnostima;
- uputiti apel svim privrednim subjektima koji su poslovali sa profitom da dobit ostvarenu u 2019. godini reinvestiraju u privredu.

Kao što je i navedeno u jučerašnjoj prezentaciji predloženog seta mjera, očekujemo da subvencije za neto zarade budu isplaćivane preko tekućih računa zaposlenih. Takođe, očekujemo da ćete prije usvajanja ovog seta mjera organizovati još jedan krug konsultacija sa socijalnim partnerima, te da ćete nas, kao socijalnog partnera, aktivno uključiti prilikom koncipiranja novih ili korigovanja postojećih mjera.

Na kraju, pozivamo i podržavamo Vladu da u periodu trajanja epidemije korona virusa istraje na programu podrške poslodavcima u cilju očuvanja radnih mjesta, a da sredstva obezbijedi iz donacija i preusmjerenjem budžetskih sredstava namijenjenih za kapitalne investicije, tekuće rezerve, izdatke za građevinske objekte i dr., te u konačnom i kroz solidarno odricanje svih nas u korist onih kojima je pomoć u ovom teškom trenutku najneophodnija.

S poštovanjem,

Generalni sekretar
Srđa Keković